

Шочмо эл, порылык да чын верч!

3-шо (3754) №,
2026 ий 23 январь,
кугарня

0+

Имде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Элнан поянлыкше – калык

Российна моткоч поян да кумда. Мынар ола, посёлко, села, ял?! А тушто могай гына калык-влак огыт иле! Кажныжын – ойыртемалтше тўвыраже, йўлаже, койыш-шоктышыжо. Лач тидак мемнам пойдара да уша. Икте-весым пагален, пош-кудо калык дене пенгыде кылым кучен, икте-васылан энгертен веле ончыко волгыдо корно дене ошкылын кертына. Тўшка вий дене Шочмо элнам тўзатена, ви-яндена, пеледалташыже йўным ыштена. Россий Президент Владимир Путин арам огыл 2026 ийым Калык-влакын икоян улмо идалыкышт семын увертарен.

Школымат изирак эл манаш лиш. Поснак оласе кугу шко-лышто тўрлў калыкын икшы-выже-влак иквереш тунемыт. Йошкар-Оласе 32-шо номеран школат тидын дене ойыртемал-теш. Тушто чылаже 1478 икшыве шинчымашым пога. Руш, марий, татар, удмурт, калмык, армян, грузин, белорус, таджик да моло калык-влакын ўдыр-эргышт кел-шен илат.

– Тений, Калык-влакын ико-ян улмо идалыкыште, ятыр мероприятийым эрташ палемдыме: этноурок, калык-шамычын тўвыраштым пал-дарыше модыш, шочмо йыл-

ме-влакын форумышт, «Я гор-жусь своим народом» конфе-ренций, калык-влак кокласе патриот слёт да молат. Вес школла денат кылым кучена. Ты фотомат лач тыгай ме-роприятий годым ыштыме, – ойла директорын туныктымо да воспитаний паша шотышто ал-маштышыже В.В.Алексеева.

Тўрлў калык-влак нерген идалык мучко «Келшымаш кў-вар» лаштыкыште палдараш тўналына.

Умбакеже 5-ше
лаштыкыште лудса.

Христина АЛЕКСАНДРОВА.
Иван РЕЧКИНЫН фотожо.

«Тунемшем дене кугешнем!»

Тыге ойла Йошкар-Оласе 2-шо номеран школышто тўналтыш класслам туныктышо Людмила Ивановна Алексеева. Тудо йоча-шамычым книга лудаш кумыландаш, тудым чын умылаш туныкташ, шочмо йылмым аклаш манын, тўрлō йōным кучылтеш. Шинчымашыштым конкурслаште тергаш тарата. Теве 4-ше «В» классыште тунемшыже Максим Орехов (снимкыште) «Марий книга издательстве» савыктыш пōртын эртарыме конкурсышто икымше верым сенген налын. «Марий книга издательствыште савыктыме книган геройжо-влак молан

туныктат?» теме почеш шонкалымашан сочиненийым возен. Максим Василий Юксернын «Атаманыч» повестышым лудын. Ятыр иктешлымашым ыштен. Тўн герой Миша Ковальчукым пример шотеш ужеш. Тудын гай лўдымō, ўшанле, Шочмо элым йōратыше лияш шона. «Максим тунеммаштат эре ончылно. Эртшыше тунемме чырыкыште отличник лийын, – ойла Людмила Ивановна. – Тунемшем – йолташыже-влаклан чыла шотыштат пример. Тудо ончыкыжым кўкиō сенымашке шуэш манын ўшанем».

Людмила ГРИГОРЬЕВА.
Фотом школ архив гыч налме.

• Увер •

14 ийым темыше ўдыр-рвезе-влак, 2026 ийыштат Пушкин картым кучылтын кертыда. Тыланда вич тўжем тенге пуалтеш. Тышечкок тўжем тенгем киносеанслан

кучылташ лиеш. Моляж дене театрлаш, ончерлаш, тоштерлаш, концертлаш миен толаш йōн уло.

«Казаков лудмаш»

Шўргыял школышто марий йылмым да литературым туныктышо Елена Валериановнан тыршымыжлан кōра «Казаков лудмаш» кажне ийын эртаралтеш. Ты гана танасымаште 24 йоча усталыкшым терген (снимкыште). Надежда Сергеева шке возымо «Тыныс верч» почеламутшо дене конкурсышко ушнен. Изирак класслаште тунемше-влакым класс вуйлатышышт-шамыч ямдыленыт. По-

челамутым лудмаш сайын эртаралтын. Эн сылнын лудшо-влак семын Таисия Корякова, Полина Борисова, Арина Павлова, Татьяна Белкова, Александр Эманов, Мария Сергеева, Андрей Николаев, Диана Сергеева да мый ойыртемалтынна. Ынде районысо танасымашлан ямдылалтына.

Диана СКВОРЦОВА.
Марко район.
Фотом школ архив гыч налме.

Российысе увер

«Цифровой психолог» сервисын специалистше-шамыч ача-ава да йоча-влаклан неле йодышым рашемдымаште полышым яра темлат. Онлайн вашлиймашке psy.edu.ru сайт гоч возалтман.

«Движение Первых» толкынын активистше-влак, «Календарь Первых» планлан энертен, пашам ыштат. Тушко тўрлō мероприятий ден акций, проект-влак нерген уверлам пуртымо.

2026 ийыште ЕГЭ-м кучашлан йодмашым 1 февраль марте пуыман. Экзамен-влакын могай кечын эртаралтмыштым Рособрнадзорын официал сайтыштыже муаш лиеш – obrnadzor.gov.ru.

Марий Элысе увер

Марий Элысе школ, колледж да тўвыра тōнежлам «Чтецкие программы» проектыш ушнаш ўжыт. Тидлан литератур клубым чумырыман да «Знание» Российысе обществын сайтыштыже регистрацийым эртыман.

Войзаш кумылан улыда? Тугеже «Юность России – 2026» республикисе конкурс – тыланда. 10-17 ияш йоча-влак, тўрлō жанр дене ыштыме фотом 6 февраль марте колтен кертыда. Тўрыс увер – technik12.ru сайтыште.

Марий Эл Республикысе «Роза ветров» йоча да самырык-влакын рўдеришт «Музей в чемодане» республикисе акций-конкурсым увертарен. Тушко 6-18 ияш ўдыр-рвезе-шамыч 14 февраль марте ушнен кертыт. Тичмаш увер – rv12.ru сайтыште.

«Рошто шұдыр»

Йошкар-Оласе Православий рӯ-дерыште «Рошто шұдыр» йоча усталык республикысе фестиваль эртаралтын. Тўрлў район ден ола гыч погынышо ўдыр-рвезе-шамыч мастарлыкыштым ончыктенит. Нуно мурым муренит, куштенит, сылнымутым лудынит да сценкым модынит. Чылажат Рошто пайрем-лан пўлеклалтше лийын.

Волжский районысо Пўтъял школын «Соловушка» вокал

коллективше (снимкыште) фестивалышке ушнен. Йоча-влак «Волшебные звуки Рождества» сылнымут да мурсем композицийым ямдыленит.

Пайрем мучаште митрополит Иоанн деч диплом ден шере пўлекым кажне икшывылан кучыктенит.

Эльвира ГУРЬЯНОВА.

Волжский, Пўтъял.

Фотом школ архив гыч налме.

Пенггыде вашкыл

1-ше номеран Морко школ ден ийготыш шудымо-влаклан Морко посёлкысо социально-реабилитационный рўдер ятыр ий келшен пашам ыштат. Директорын тунемме да воспитаний паша шотышто алмаштышыже Надежда Аркадьевна Иванова тунемше-влак дене пырля «Дети одного солнца» сетевой вашкыл проектым илышыш шындрат. Проект дене келшышын, йоча-влак рўдерыште волонтер семын тыршат: пайдале занятийлам вўдат, тўрлў модышым да мастер-классым эртарат. Рўдерыште «Познай себя» кружок пашам ышта. Тудым мый, рў-

дерын педагог-психологшо Марина Яськова, вўдем. Занятийлашке рўдерысе да 1-ше номеран Морко школ гыч йоча-шамыч погынат. Шукерте огыл 11-ше классыште тунемше-влаклан «Стресс и стрессоустойчивость» теме дене тренингым эртаренам (снимкыште). Ўдыр-рвезе-шамыч тиде тат кунам да молан виянгме, туддеч кузе утлымо нерген пален налынит.

Тыгай вашкыл тунеммаште полша, шкалан ўшаным шочыкта да икшыве коллективышке кучтылгын ушна.

Марина ЯСЬКОВА.

Фотом школ архив гыч налме.

Келшымаш пайрем

Ик каныш кечын еш дене Марий Турек районысо Карлыган ден Сардаял яллашке миенна. Марий Элысе калык-влак ассамблейын эртарыме пайремыш логалынна. Карлыган тўвыра пўртыштў одо калыкын тўвыраж дене палдаренит, мастер-классым ямдыленит. Сардаял школышто экскурсийым эртаренит, тўрлў семын модыктенит. Мыланем пикш дене лўй-калаш келшен (снимкыште).

Кирилл МУСТАЕВ.

Йошкар-Ола, 41-ше номеран

«Василинка» йочасада.

Фотом еш архив гыч налме.

Поро паша

Теле каныш деч вара икымше тунемме кечын ме класс вуйлатышынан у ий заданийжым иктешлышна: каникулышто кажне кечын могай поро пашам ыштым днвникеш возенна. Ўдыр-шамыч пўртым арун кучаш полшенит, кўмыж-совлам мушкынит, ава ден пырля кочкышым ямдыленит, книгам лудынит, родо-тукумым У ий пайрем дене саламленит, изи шольо-шўжар-влак дене модынит. А рвезе-шамыч кудывечыште, урмыште корным лум деч эрыктенит, ече, коньки дене мунчалтенит. Миша ден Даниил коча-ковашт деке унала миенит. Тиде илалше енлан могай пиал! Эдгар у ий шўлышан Моском ужын толын.

«Молодец улыда! Ончыкыжымат тыгаяк поро да ача-авалан сай польшкалыше лийза», – иктешлыш класс шагатым Людмила Яковлевна.

6-шо «Б» классыште тунемше-влак.

Звенигово, Чакмарий.

Чавайн

тукым улына

Шочмо йылме урок

Шочмо йылме урокем –
Тиде мыйын куанем.
Тушко куанен коштам
Да тыршалын тунемам.

Урокна ласкан эрта,
Чылажат умылена.
Ноена – каналтена,
Марий мурым мурена.

Даша ИВАНОВА.
Советский, Кодам.

Пагалем

Мыйын шочмо Кугу Овалже ялем Марий кундемнан ик эн сылне лукешыже верланен. Немда энгер кумылым нолта, сылне пүртүс чоным рүпша. У Торъял кундем пагалыме енге-шамыч дене кугешна. Кумдан палыме серызе-влак Вениамин Иванов, Борис Данилов, Василий Сапаев ик ялеш шочыныт, пырля кушкыныт, сылнымут аланыште вийыштым тергеныт. Г.Ф.Таныгин – икымше марий оперын тунг дирижёржо. Тачысе кечын «Ончыко» журналын тунг редакторжо Игорь Попов нунын корныштым тошка. Чүчүэм Иван Соловьев – М.Шкетан лумеш театрын тале артистше. Нине талантан ен-влак мыланем пример улыт. Нуным ончен, мыят поро кумылан, весела койышан, лүддымӧ лияш тыршем.

Савва СОЛОВЬЁВ.
У Торъял район.

Книга – йолташ

Книга – мемнан эн сай йолташ,
Изи годсек кӱлеш палаш.
Мут-шамыч вӱдла чылт йогат,
Пайдале текстыш савырганат.

Книгам эре кӱлеш лудаш,
Лиеш канашым тич погаш.
Тӱням шымлаш моткоч полша
Да шинчымашым келгемда.

Андрей УШКОВ.
Волжский, Сотнур.

«Сылнымут садвечыште» марла лудыт

Марий ача-аван рушла мутланше да олаште илыше икшывым марла лудаш туныкташ лиеш! Тунжӧ – тидлан тӱрлӧ йӧн дене кумыланден моштышо ен кӱлеш. Звенигово районышто илыше ўдыр-рвезе-шамыч пиалан улыт. Ирина Чепикова (снимкыште йоча-влак коклаште) Звенигово олаште Провой кундемысе илем-влак кокласе книгагудышто «Сылнымут садвече» краеведений клубым почын.

– Мый тӱналтыш класслам да марий йылме ден литературым туныктышылан тунем лектынам. Кызыт вес аланыште пашам ыштем гынат, чонем садак йоча-влак да марий йылме деке шупшеш. Марла мутланшыше ўдыр-рвезе-шамычын шагалеммышт чонемым ожнысек туржем. Самырык-влаклан кызыт тӱрлӧ погынымаш, форум але слёт эртаралтыт. А марла мутланымым шагал колына. Мый тунеммем годым почеламутым сылнын лудмо конкурслаште ятыр гана мастарлыкемым тергенам. Садлан шинчымашем ден виемлан ўшанен, марий сылнымутлан шӱмандаш, тудым чын лудаш туныкташ шонен, книгагудыш миенам. Тушто уло кумылын келишныт, – ойла Ирина Ивановна.

Клубышко районысо тӱрлӧ ял гыч йочасадыш коштышо икшыве

гыч тӱналын 10-шо классыште тунемше марте коштыт. Арнялан ик гана веле погынат гынат, лектыш шижалтеш. Эн ондак «ӱ», «ӧ», «н» йӱк-шамычым йӧршын каласен моштен огытыл гын, кызыт раш ойлат, интонацийым, чарналтыш палым чын шындат. Ўдыр-рвезе-влак тӱрлӧ авторын тӱрлӧ темылан возымо почеламутыштым лудыт. Туныктышышт, ийготым шотыш налын, сылнымут корнылам шке темла. Конкурсыш ушнымго годым поснак кугу тӱткышым ойырат. Клуб кӱчык жап веле пашам ышта гынат, йоча-шамыч конкурсыштат сеныше-влак радамыш лектыныт. Тидыже кумылыштым утыр нӧлталын!

Ирина Чепикова тунемшыже-шамычын почеламутым сылнын лудмыштым видеош войза да соцкылыш веранда. Ончен куанет!

– Почеламутым калык але камер ончылно сылнын лудын, йоча-шамыч шкем пеггыдын кучаш, лӱддымӧ лияш, возылашмаш деч кораҥаш тунемыт. Усталык дене ойыртемалтше икшыве-влакым ончен, клубыш ушнаш ятырын кумыланым, шонем. «Сылнымут садвечына» рӱжгаш тӱналеш манын ўшанем, – ойла Ирина Чепикова.

Христина АЛЕКСАНДРОВА.
Фотом клубын архивше гыч налме.

• Ушан ой •

Йылмем – калыкемын серлагыш,
Огеш пу йомаш йот семеш.

Зоя ДУДИНА.

2026 ий – Калык-влакын икоян улмо идалыкышт.

Лаштыкым
Оля МАЙКОВА
ямдылен.

2020 ийыште эртаралтше Всероссийский перепись почеш Российыште 190 утла түрлө калык уло. Марий мландат ава семыншке шепкаштыже түрлө калык

гыч лекше-влакым рүпша. Маристатын увертарымыж почеш, 2023 ийыште республикыште 108 түрлө калык илен: марий, руш, татар, чуваш, удмурт, башкир, мордва, чыган да молат.

Йошкар-Олаште марий, руш, татар тўвыра рўдер-влак пашамыштат. Районлаште, калыкын тўшкан илыме верлаште, ушем-влакым чумыренят.

Тутло сий

Ўйча – марий калыкын ик эн йўратыме шере сийже. Тудым Йошкар-Оласе «Мари» сийгудышто икымше гана тамлен онченам. Моткоч келшен. Садлан шке ямдылаш кумылангынам. Рецепт-

тым түрлө вере кычалынам. Мумек, вигак ямдыленам (снимкыште). Сакырложашым, шинчалым, рум вўдеш шулыктаренам, ванильым, ушкал ўйым да ложашым пыштен, руашым нўштылынам. Изирак тыртыш-влакым ненчымеке, оваргымыштым вученам. Нўшмўйыштў шўртнялгымешке жаритленам. Чыла могырымат мотор лийже манын, чўчыкын савыркалаш кўлын. Ямде ўйчам дуршлагыш пыштен, утў ўйым йоктаренам. 2-3 минутлан мўйыш пыштенам. Пеш тамле лийын.

Ты калык кочкыш нерген уверым кычалмеке, теке мом пален налынам: 2023 ийыште Йошкар-Оласе «Тёплая речка» трактирыште тўнямбал рекордым шынденыт – 20 153 ўйчам кўэштыныт.

Виктория СМОЛЕНЦЕВА.
Медведево гимназий.
Фотом еш архив гыч налме.

Калыкем йўратем

Муро гай ныжыл йылме, поян тўвыра, поро калык – чылажат мыланем шерге. Марий улмем дене кугешнем. Калык вургемна пеш мотор (снимкыште), кажне районышто ойырте-малтше. Ик велне, мутлан, сўанлан вате-шамыч рывыж упшым упшалыт да ужар сывыным чият, вес кундемыште түрлө тўсан шовычым кидышкышт кучат. А могай тутло калык кочкышыжо? Ўйча, подкогыльо, палыш, команмелна... Мыланем туара моткоч келша.

Тудым ешыште кажне пайремлан кўэшташак тыршена. А амалже ятыр. Ий тўналтыште Шорыкйол, Рошто эртен кайышт, Ўярня, Кугече, Угинде да молат лишемьт. Пеледыш пайрем понак сылын чучеш.

Уло чон дене калыкем йўратем. Весе-влакымат пагалем. Тек тўняште келшымаш озалана.

Вика АНТРОПОВА.
Кужэнер, Йўледўр.
Фотом еш архив гыч налме.

Марий Элем

Марий Элем – шўмбел кундем, Улат эн шерге мыланем. Авам ден лач тагастарем, Поян улмет дене кугешнем.

А калык патыр Онар гай, Перкан, эн тутло киндыжат. Жаплат илалшым да йўлам, Салтакланат эре полшат.

Марий шомакым пеш аклат, Пошкудым, родым пагалат. «Тўзлане, – маныт, – ший элна! Авала ме йўратена!»

Валерия АЛЕКСАНДРОВА.
Морко, Унчо.

• Палаш онай •

● Марий Элыште 679 417 наре эн ила.

● Республикын кумдыкшо – 23 375 км².

● 14 район. 4 ола да 19 ола сынан посёлко. Рўдола – Йошкар-Ола.

● 469 энэр да 689 ер уло. Эн кужу энэр – Изи Какшан. Республик мучко Юл энэр йоген эрта. Эн кугу ерлан Яльчик шотлалтеш, эн келгылан – Зрыв (Табашино).

● Эн кўкшў вер – 284 метран Чўкшў курык.

● Марий Элын официал брендше: курыкмарий кравец, кўсле, «Шернур легенде» сыр, подкогыльо.

• Калыкмут •

● Марий енын куанже – пўртўсыштў.

● Келшымаште – вий.

● Илыш поро пашалан пуалтын.

● Йоча кумыл – шыште.

● Йўратыме паша шулдыран имне гай.

Педагогике науко кандидат, Россий Федераций общий образованийын почётан пашаенже, Марий Эл Республикысе образованийын сулло пашаенже, Йошкар-Оласе 21-ше номеран Семёновка школышто туныктышо
О.Н.ВАСЕНИНА
ямдылен.

«Сылне теле пагыт» урок

1. Мут-влакым марландыза.

Зима — _____, Новый год — _____,
снеговик — _____, санки — _____,
лыжи — _____, коньки — _____, каток — _____,
горка — _____, мороз — _____,
метель — _____, сугроб — _____,
Дед Мороз — _____, Снегурочка — _____.

2. Сүретым ончыза да каласкалыза. Те могай теле модышым йөратада?

3. Диалогым чогыза.

— Могай тылзе теле рұдылан шотлалтеш?
— _____
— Январыште могай игече шога?
— _____
— Теле пагытын могай тылзыштыже кече кужемаш тўнагалеш?
— _____
— Январыште чодыраште кайык-влакын йўкышт шокта мо?
— _____
— Телым йоча-влак могай модыш дене модаш йōратат?
— _____

4. Муткылдыш-влакым кучылтын, ойлончым ыштыза.

Ече дене мунчалташ, лум мōчōрым ненчаш, лум чумырка дене модаш, курык гыч мунчалташ, лум гыч орым чоҥаш.

5. Моло калык Йўштō Кугызам кузе лўмда?

Руш калык — Дед Мороз	Мордва калык — ...
Марий калык — Йўштō Кугыза	Башкир калык — ...
Чуваш калык — ...	Бурят калык — ...
Татар калык — ...	Карел калык — ...

6. Ойлончым чогыза да текстлан вуймутым пуыза.

Пōртылыныт, гыч, йоча-влак, школ. Яндар, лектыныт, нуно, южышко, каналташ. Ял, курык, огыл, тораште, деч, уло. Йўк-йўан, курыкышто, деч вара, кечывал, шокта. Ече, мунчалтат, дене, рвезе-влак. Койыт, коклаште, ўдыр-влак, нунын. Волат, издeryш, изиракышт, шинчын. Кас, йоча-влак, велеш, пōртылыт, мōнгышкышт.

7. Теле канышда нерген «Ямде лий» газет редакцийыш возен колтыза.

8. Текстым лудса да рушлашке кусарыза. Коньки нерген уверым ямдылыза.

Российыште ече нерген XII курымышто пален налыныт. Тиде арвер нерген князь Владимир Мономахлан митрополит Никифор каласкален. Но ече спорт Российыште XIX курым мучаште шындаралташ тўналын. Тунам ече кум метран, южыжо кужуракат лийын. А счытоя счызе дечат кужу улмаш.

9. Глагол-влакым келышта-рыза.

Ед.ч.

1 л. Мый кожим сōрастар...
2 л. Тый кожим сōрастар...
3 л. Тудо кожим сōрастар...

Мн.ч.

1 л. Ме кожим сōрастар...
2 л. Те кожим сōрастар...
3 л. Нуно кожим сōрастар...

10. Почеламутышто кодшо мут-влакым возен пытарыза.

Теле толын, сылне ...
Йоча-влаклан ...
Шич издeryш, чыме ...
Курык чапле ...
Ош калпакым кож ...
Тюльым сакалтен ...
Эх, ончал: могай ...
Сўретлалтын шочмо ...

А.ФЕДОРОВ.

Пөлеклан – имне

Художественный гимнастике дене ик тангасымаште пөлек шотеш алмаз мозаикым пөлекленит ыле. Моло ўдыр-влаклан пеледыш, пырыс да моло сўретан логалын гын, мыланем – имне. Моткоч куаненам! Тудо кечынак погаш тўналынам. Кажне кечын шинчылташ йўн лийын огыл: урокымат ыштыман, ача-авааланат сурт сомылкам ышташ полшыман. Ушышто эре ик шонымаш пўрдын: Имне идалык лишемеш, кузе-гынат шуктыман! У ий вавеш моткоч мотор имне лектын (снимкыште). Тудо мыланем у кўкшытыш шуаш вий-куатым ешара манын ўшанем.

Марина СТЕПАНОВА.
Волжский, Уншер.

утареныт.

27 январьыште Российыште
Воин чап кече палемдалтеш.

1944 ий 27 январьыште совет
войска-влак Ленинградым
блокаде деч пўтынек

Лум пўртыштў

Теле каныш – онгай жап. Мый тудым веселан эртаренам. Ече дене шер теммеш мунчалтенам. Женя да Алёна акам-влак дене лум пўртым ыштенна (снимкыште). Нўрен пытенна, но кумылна моткоч нўлтшў лийын. Теле мыланем пеш келша.

Павел МИХЕЕВ.
Параньга, Матарода.
Фотом еш архив гыч налме.

Калык пале

Комбо йўштў толшашлан
вуйжым шулдыржо йймаке
шылта.

Пушенге пўршанеш –
йўштў толеш.

Конга тул чодыртатен йўла –
йўштылан.

Кидмастар

Мотор ўрш

Ўрш-влак

телым ош
л у м ы ш т о
моткоч мо-
торын ко-
йыт. Он-
чен куанет.

Ты сўре-
тым шарнен
илаш манын,
тўрлў подел-
кым ышташ
лиеш. Сним-

кысе аппликацийым келыштарах
тўрлў тўсан картон ден кагазым,
клейым, вашкўзым, ваткым ям-
дыдыза. Картонеш кормушкым,
кайык-влакым верандыза. Лум
пырче-шамычым пўчкеден пи-
жыктыза. Кечшудо олмеш тўрлў
пырчым кучылташ лиеш. Ватке
гыч ыштыме лум сўретым утыр
сылнештара.

Оля МАЙКОВА ямдылен.

Весела каныш

Теле канышым веселан да пай-
далын эртаренам. Раиф монас-
тырьыште лийынам. Тушто ий
гыч ыштыме скульптур-влакым
ончаш да курык гыч мунчалташ
келша. Тений каникул годым пеш
шуко лум возын. Сандене куры-
кымат, орымат ыштенна. Ачам
дене лум гыч «пўртым» келышта-
ренна. Тудым «Снежок» манын
лўмденам. Тушко йолташем дене
пурен шинчын кертына. Яра жап
годым тушто кызытат модына.

Юлия ГУРЬЯНОВА.
Волжский, Пўтъял школ пеленысе
Йоча ұсталык пўрт.

МАРИЙ ЭЛ РЕСПУБЛИКАНЫ ТўВЫРА, ПЕЧАТЬ ДА КАЛЫК-ВЛАКЫН ШОТЫШТО МИНИСТЕРСТВИЖЕ М. Шкетан пумы. Марий кутыжыны драме театр			
ПУРГЫЖ		ФЕВРАЛЬ	
1	СЕРЕБРЯНАЯ ПАМПАЛЧЕ	В. Давыдов, С. Вавыров	6+
4	СПАСИ КАМЕР-ЮНКЕРА ПУШКИНА	М. Вавыров	12+
6	КУЗЕ ГЫН МАРЛАН ЛЕКТАШ ОГЫЛ...	М. Вавыров	16+
7	СОСНА ПОМИНКА	М. Вавыров	16+
8	ЗОЛУШКА	М. Вавыров	6+
8	ВСЕОБЪЕМЛЮЩЕ	М. Вавыров	12+
12	ЗАПИСКИ ЮНОГО ВРАЧА	М. Вавыров	12+
13	КАЧЕ ПАЗАР	М. Вавыров	12+
14	ЙЎРАТЫМАШЫН УЛО ЮЗО ВИЙ	М. Вавыров	6+
15	ВОЛШЕБНАЯ ЛАМПА АЛАДИНА	М. Вавыров	6+
15	ЗАПИСКИ ЮНОГО ВРАЧА	М. Вавыров	12+
17	САЛИКА	М. Вавыров	12+
19	ЭРЛА ЯЛ ПАЙРЕМ	М. Вавыров	12+
21	ЧОНЕШТА ТУРНА КАШТА...	М. Вавыров	12+
22	КАВАСЕ АЛАША	М. Вавыров	12+
25	ЙЫВАН КЫРЛА. ПУТЎВКА В ЖИЗНЬ	М. Вавыров	12+
26	СПАСИ КАМЕР-ЮНКЕРА ПУШКИНА	М. Вавыров	12+
27	ЙЎРАТЫМАШ ДА КЎГЎРЧЕН-ВЛАК	М. Вавыров	12+
28	БОГАТЫРЬ ИЗ ТЕСТА	М. Вавыров	6+

0+

Газетым Кыл, информационный
технологий да массовый
коммуникаций сферым
эскерыме шотышто
федеральный службын Юл кун-
дем федеральный округысо
управленийыштыже
регистраватылме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404,
2023 ий 22 сентябрьыште пумы.

Марий Эл
Республикысе
«Марий Эл»
увер агентстве» КАУ.
Директор –
Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тўн редактор –
А.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1500 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикысе Тўвыра,
печать да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве,
Марий Эл Республикысе
«Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл
Республикысе «Марий Эл»
увер агентстве» КАУ,
424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооружённый Вийын 70-ше
идалькыше урем, 20-шо пўрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште
погымо да верстатлыме,
«Марий Эл Республикысе
Правительствын
типографийже» ООО-што
ямде оригинал-макет гыч
савыктыме.
Типографийын адресше:
424000, Йошкар-Ола,
Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пумы жап –
14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын
шонымашышт тўрлў лийын кертыт.
Серыш-влак мўнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

У конкурс

«Мастар улам»

Школышто тунемше, йочасадыш коштыш удыр-рвезе-влак тӱрлӱ кружокрышто мастарлыкштым вияндат. Тушто кидпашалан шӱмангыт, мураш-кушташ кумылангыт, сӱретлаш тунемыт... Мастар да чолга йоча-шамычын пашаштым «Ямде лий» газет лаштыкыште верандаш да иктангаш йолташ-шамычлан палдараш – пеш сай йӱн. Тугеже «Мастар улам» фотоконкурсшко фото-влакым вучена. Сылне поделкым ыштен, сӱретым сӱретлен але вес йӱным муын, фотом ыштыза да паша-влакым

«ВКонтакте» соцкылысе «Ямде лий» – марла йоча газет» тӱшкашке сообщений дене колтыза. Снимкыште конкурсын участникше шкеже лийшаш. Тагасымашке шкет ушныман. Фото пелен заметкым возаш лиеш. Тыге ешартыш лайкым погаш йӱн уло. Эн шуко лайкым погышо фотон озаже сенгышыш лектеш. Тӱткӧ лийза. Йӱкышӧ «Ямде лий» – марла йоча газет» тӱшкан подписчикше лийшаш.

Конкурсин организаторжо –
Марий Эл Республикысе
«Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Снимкыште Медведево район Рузм школышто 4-ше «Д» классыште тунемше Владислав ОВСЯННИКОВЫМ ужыда. Тудо шӱлдыран йолташ-влаклан ойырте-малтше кайык устелым ыштен. Класс дене чодырашке каен, кормушкым сакеным.

Ешартыш лайкым кузе погаш?

400 лайк: 2026 ийын икымше пелийжылан «Ямде лий» газетлан почто гоч подпискым ышташ да квитанцийжым але копийжым редакцийышке колташ.

200 лайк: электрон подпискым ышташ. Подпискым кузе ыштыме нерген

ямделий.рф сайтыште ончыза. Вара yamde_lii@mail.ru адрес дене электрон почтыдан адресшым возен колташ ида мондо. Редакций гоч подпискым ыштышат тынарак лайкым налеш.

100 лайк: фотода пелен мас-тар улмыда нер-

Сенгышылан –
чапле пӱлек.

Пашадам 22 март
марте вучена.

ген заметкым возаш. Тудым газет лаштыклаш савыктена.

Ушештарена: мыняр шукарак подпискым ыштеда, тунар шукарак лайкым погаш йӱн лиеш. Тугеже газетлан возалташ родо-тукумдамат ушен кертда.

Рекламе.

Тӱрлӱ емыжым келшыше
ужаш дене ушыза.

Лыбылан пеледыш марте
миен шӱаш полшыза.

Сӱретым
ончен,
цифр-влакым
ушыза да
чиялтыза.

